

Η Τουρκία στον 20^ο αιώνα

Ενότητα 1:

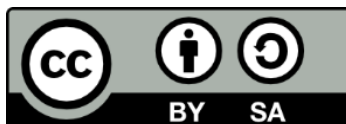
Δημήτριος Σταματόπουλος

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών
Σπουδών

Άδειες Χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons. Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στόχος Μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει τις πολιτικές δομές του κεμαλικού κράτους αμέσως μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης, όπως και τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις του Μουσταφά Κεμάλ στη δεκαετία του 1920. Επεκτείνεται στην ανάλυση του μονοκομματικού καθεστώτος με κυρίαρχο το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως και του δικομματικού πολιτικού συστήματος με την εμφάνιση του Δημοκρατικού Κόμματος του Αντνάν Μεντερές στη δεκαετία του 1950. Αναλύονται επίσης ο ρόλος του στρατού στην τουρκική κοινωνία, μέσα από την ανάλυση των τριών διαδοχικών πραξικοπημάτων (1960, 1971, 1980) η επίδραση πολιτικών ιδεολογιών όπως ο Παντουρκισμός και ο Ισλαμισμός στη διαμόρφωση της τουρκικής πολιτικής σκηνής και της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, όπως και η Τουρκοϊσλαμική Σύνοψη της δεκαετίας του 1980. Τέλος γίνεται απόπειρα να μελετηθεί η αντιπαράθεση εκπροσώπων του κοσμικού/κεμαλικού κράτους και των ισλαμιστών (ριζοσπαστών και μετριοπαθών) στην τελευταία δεκαετία του 20ου αιώνα.

Αξιολόγηση

Η τελική βαθμολογία του μαθήματος στηρίζεται στα ακόλουθα κριτήρια: Γραπτή εργασία (θα πρότεινα συλλογική μεταξύ δύο-τριών ατόμων) που θα βασίζεται στη χρήση θεωρητικών ή ιστορικών πηγών (έκτασης 10-15 σελίδων) και θα επιλέγεται σε σχέση με το διδασκόμενο αντικείμενο. Η εργασία παραδίδεται μέχρι και την πρώτη μέρα της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού εξαμήνου. Είναι προαιρετική και αντιπροσωπεύει το 20% του τελικού βαθμού.

Γραπτή εξέταση εφ' όλης της ύλης (80%-100% ανάλογα με το εάν επιλέξετε την συλλογική εργασία)

Υποχρεωτική Βιβλιογραφία

Πακέτο φωτοτυπιών που περιλαμβάνει τα απαραίτητα κείμενα που θα χρησιμοποιηθούν στο μάθημα και θα αποτελέσουν τον βασικό κορμό συζητήσεων, παρουσιάσεων και ενεργούς συμμετοχής.

Το εγχειρίδιο του μαθήματος είναι: Erik Jan. Zürcher, Σύγχρονη ιστορία της Τουρκίας, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2004.

Συνιστώμενη/Ενδεικτική βιβλιογραφία

1. Ahmad, Feroz, Turkey : the quest for identity, Oxford: Oneworld, c2003
2. Akösin, Sina, Turkey from empire to revolutionary republic : the emergence of the Turkish nation from 1789 to the present, New York: New York University Press, 2007
3. Akçam, Taner, From empire to republic: Turkish nationalism and the Armenian genocide, London: Zed Books, 2004
4. Αλατζάς Ιωάννης Α., Η Αλεβιτική-Μπεκτασική ταυτότητα στη σύγχρονη Τουρκία και οι πολιτικές προεκτάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1999.
5. Amitai, Reuven, Biran, Michal, Mongols, Turks, and others: Eurasian nomads and the sedentary world, Leiden: Brill, 2005.
6. Αναγνωστοπούλου, Σία, Τουρκικός εκσυγχρονισμός: Ισλάμ και τουρκοκύπριοι στην δαιδαλώδη διαδρομή του Κεμαλισμού, Αθήνα: Βιβλιόραμα, 2004.
7. Anderson B., Φαντασιακές Κοινότητες: στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού, Αθήνα 1997 (JC311.A65616 1997).
8. Anderson M. S., The Eastern Question 1774-1923. A study in international relations, Λονδίνο 1983 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής(401) D371.A43 1966]
9. Badie Bertrand, Κουλτούρα και Πολιτική, Πατάκης, Αθήνα 1993.
10. Banac Ivo, The national question in Yugoslavia: origins, history, politics, Cornell University Press, Ithaca 1984.

-
11. Balibar Etienne, Wallerstein I., Φυλή, έθνος, τάξη: - οι διαφορούμενες ταυτότητες, μετάφραση Αγγελος Ελεφάντης, Ελένη Καλαφάτη. Αθήνα : Θεμέλιο, 1987.
 12. Bat Yeor, The Dhimmi: Jews and Christians under Islam, Rutherford, [N.J.]: Fairleigh Dickinson University Press ; London : Associated University Presses, c1985 (DS36.9.D47B3813 1985)
 13. Βατικιώτης Π. Γ., Ισλάμ και Κράτος, μτφ. Γ. Γουλιμή, Δ. Αντωνίου, Εκδόσεις Παπαζήση – Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, Αθήνα 2000².
 14. Barkey Karen, von Hagen Mark, After Empire: Multiethnic Societies and Nation-Building: The Soviet Union and the Russian, Ottoman, and Habsburg Empires, Westview Press; 1997.
 15. Βερέμης, Θάνος, Ελληνοτουρκικές σχέσεις, Αθήνα; Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1986.
 16. Berkes N., The development of secularism in Turkey, Hurst & Company, London 1998. (DR557.B4 1998).
 17. Berktaý H. & Faroqui S., (επιμ.), New approaches to State and Peasant in Ottoman History, Λονδίνο 1992 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401), HD1537.T9N49 1992]
 18. Bozarslan, Hamit, Ιστορία της σύγχρονης Τουρκίας, Αθήνα: Σαβάλλας, 2004
 19. Braude B., Lewis B. (επιμ.), Christians and Jews in the Ottoman Empire: the function of a plural society, τ. 2, Νέα Υόρκη 1985 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) DS58.C48 1982].
 20. Braudel Fernand, Γραμματική των Πολιτισμών, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2001.
 21. Γούναρης Β., Μιχαηλίδης Δ. Ι., Αγγελόπουλος Γ. Β., Ταυτότητες στη Μακεδονία, πρόλογος Θ. Βερέμης, Αθήνα 1997 (DF901.M3T385 1997).
 22. Cinar, Alev, Modernity, Islam, and secularism in Turkey: bodies, places, and time, Minneapolis: University of Minnesota Press, c2005

-
23. Courbage Youssef and Fargues Philippe, Christians and Jews under Islam, I.B. Tauris Publishers, London-New York 1997.
 24. Δρακόπουλος Λευτέρης, Καύκασος και Κεντρική Ασία. Ισλαμική ταυτότητα και διακρατικές σχέσεις, Παπαζήσης, Αθήνα 1998.
 25. Davison R., Reform in the Ottoman Empire, 1856-1876, Princeton 1963 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) DR569.D3 1963].
 26. Esposito John L, The Islamic threat: - myth or reality? Oxford University Press, New York 1995² (BP60.E84 1995)
 27. Esposito John L., Voll John O., Islam and Democracy, Oxford University Press, New York-Oxford 1996(JC49.E76 1996).
 28. Esposito John L.(ed), The Oxford history of Islam, Oxford University Press, New York 1999.
 29. Findley, Carter V., The Turks in world history, Oxford: Oxford University Press, 2005.
 30. Gellner, E., Muslim society, Cambridge; New York: Cambridge University Press, 1981 (BP173.25.G44).
 31. Gellner E., Έθνη και Εθνικισμός, Αθήνα 1992 (JC311.G45 1992).
 32. Georgeon, François., Dumont, Paul., Anastassiadou, Meropi, Vivre dans l'Empire ottoman : sociabilités et relations intercommunautaires (XVIIIe-XXe siècles), Paris : L'Harmattan, c1997
 33. Gibb H.A.R. - Bowen H., Islamic society and the West. A study of the impact of Western Civilization on Moslem culture in the Near East, Λονδίνο-Νέα Υόρκη-Τορόντο 1951 [Ιστορίας, Φιλοσοφίας & Κοινωνιολογίας του Δικαίου DS38.G52 1967].
 34. Haddad W. & Oshsenwald W. (επιμ.), Nationalism in a non-national state: The dissolution of the Ottoman Empire, Ohio 1979 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) DS62.4.N36].
 35. Haghayeghi Mehrdad, Islam and politics in Central Asia, St. Martin's Press, Νέα Υόρκη 1995 (DK859.5.H34 1995)

-
36. Halliday Fred, Η Αραβία χωρίς σουλτάνους, με πρόλογο του συγγραφέα για την ελληνική έκδοση, μετάφραση Δήμος Βεργής, Στοχαστής, Αθήνα 1984.
37. Halliday Fred, Islam and the myth of confrontation: religion and politics in the Middle East, London; New York : I. B. Tauris, 1996, c1995 (DS63.H282 1996).
38. Hobsbawm E. J., Έθνη και εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα. Πρόγραμμα, μύθος, πραγματικότητα, Αθήνα 1994 (JC311.H57716 1994).
39. Hovannisian, Richard G. Looking backward, moving forward : confronting the Armenian Genocide, New Brunswick, N.J. : Transaction Publishers, c2003
40. Hroch M., Todorova M., Εθνικό κίνημα και Βαλκάνια, Αθήνα 1996 (DR24.E84 1996).
41. Hourani Albert, Islam in European thought, Cambridge University Press, Cambridge; New York 1991 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής(401) DS61.9.E85H68 1991]
42. Jacoby, Tim, 1969-, Mann, Michael, Social power and the Turkish state, London; New York : Frank Cass, 2004
43. Inalcik H., Quatert D. (επιμ.) An economic and social history of the Ottoman Empire, 1300-1914, Cambridge - New York 1997² (HC492.E295 1994)
44. Jansen Johannes J.G., The Dual Nature of Islamic Fundamentalism, Hurst & Company, London 1997.
45. Καραντζόλα Ε.(επιμ.), Ισχυρές και ασθενείς γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού, Θεσσαλονίκη 1996 (P106.I83 1996).
46. Kayali Hasan, Arabs and Young Turks. Ottomanism, Arabism, and Islamism in the Ottoman Empire, 1908-1918, University of California Press, Berkeley-Los Angeles-London 1997 (DS 63.2 T8 K39 1997)
-

-
47. Kepel Gilles, Η επιστροφή του Θεού: ισλαμικά, χριστιανικά, εβραϊκά κινήματα στην επανάκτηση του κόσμου, μετάφραση από τα γαλλικά, Γεώργιος Εμμ. Φασουλάκης, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1992 (BL238.K4616 1992).
48. Kepel Gilles, Τζιχάντ. Ο Ιερός Πόλεμος, Καστανιώτης, Αθήνα 2001.
49. Kerr Donal A. (ed.) in collaboration with Mordechai Breuer, Sheridan Gilley and Ernst Christoph Suttner, Religion, State and Ethnic Groups. Comparative studies on Governments and non-dominant groups in EEurope, 1850-1940, EEuropean Science Foundation, v. VII, New York University Press, Dartmouth 1992.
50. Κοππά Μ., Οι μειονότητες στα μετα-κομμουνιστικά Βαλκάνια: πολιτικές του κέντρου και μειονοτικές απαντήσεις, Αθήνα 1997 (DR24.K67 1997)
51. Kushner David, The Rise of Turkish Nationalism, 1876-1908, Λονδίνο 1977 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) DR572.K89 1977].
52. Lampe J., Yugoslavia as History. Twice there was a country, Cambridge University Press, Cambridge-New York-Melbourne 1996 (DR1246.L36 1996).
53. Λέκκας Π., Η εθνικιστική ιδεολογία: πέντε προϋποθέσεις εργασίας στην ιστορική κοινωνιολογία, Αθήνα 1992 (HM104.L45 1992).
54. Lewis B., The Emergence of modern Turkey, Οξφόρδη 1960 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) DR583. L49 1968].
55. Lewis Bernard, Pace Enzo, Magister Sandro, Το Ισλαμικό Αίνιγμα. Λαϊκοποίηση και Νεοτερικότητα στον Ισλαμικό Κόσμο, Λεβιάθαν, Αθήνα 1992.
56. Lewis Bernard, Islam and the West, Oxford University Press, New York 1993.
57. Lewis Bernard, Cultures in conflict: Christians, Muslims, and Jews in the age of discovery, Oxford University Press, New York, 1995.
58. Lewis, Geoffrey L. The Turkish language reform: a catastrophic success, Oxford: Oxford University Press, 1999.

-
59. Μάζης Ιωάννης Θ., Μυστικά Ισλαμικά Τάγματα και πολιτικο-οικονομικό Ισλάμ στη σύγχρονη Τουρκία, Προσκήνιο, Αθήνα 2000.
60. McCarthy, Justin, *The Ottoman peoples and the end of empire*, London: Arnold, 2001
61. McCrone David, *Η κοινωνιολογία του εθνικισμού: - οι αυριανοί μας πρόγονοι*, μετάφραση Νίκος Βαφέας, Γιώργος Βάγιας, επιστημονική επιμέλεια Κωνσταντίνος Κοσκινάς, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000 (JC311.M39216 2000).
62. Mazower Mark, *The Balkans : A Short History (Modern Library Chronicles)*, New York : Modern Library, 2000, (DR36.M396 2000)
63. Μπάρμπερ Μπέντζαμιν, *Ο κόσμος των Μας κόντρα στους Τζιχάντ: η παγκοσμιοποίηση και ο φονταμενταλισμός εχθροί της δημοκρατίας και της ελευθερίας*, μετάφραση από τα αγγλικά Άγγελος Φιλιππάτος, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2001 (HM201.B3716 1998).
64. Naqvi, Ali Muhammad, *Islam and nationalism*, Tehran, Islamic Republic of Iran: Islamic Propagation Organization, 1984 (BP173.55.N37 1984)
65. Nonneman Gerd, Tim Niblock, Bogdan Szajkowski (eds), *Muslim Communities in the New Europe*, Ithaca Press, Berkshire 1997.
66. Olson, Robert W., *The Kurdish nationalist movement in the 1990s: its impact on Turkey and the Middle East*, Lexington, Ky.: University Press of Kentucky, c1996.
67. Özyürek, Esra, *Nostalgia for the modern: state secularism and everyday politics in Turkey*, Durham, NC: Duke University Press, 2006.
68. Parla, Taha, Davison, Andrew, *Corporatist ideology in Kemalist Turkey*, Syracuse, NY : Syracuse University Press, 2004
69. Poliakov Sergei P., *Everyday Islam: religion and tradition in Soviet Central Asia*, Armonk, M.E. Sharpe, Νέα Υόρκη c1992 (DK859.P6513 1992)
70. Popović Alexandre, *L'islam balkanique. Les musulmans du sud-est européen dans la période post-Ottoman*, Berlin 1986.
-

-
71. Poulton Hugh, Taji-Farouki Suha, (eds), Muslim identity and the Balkan state, Hurst & Company, London 1997
 72. Poulton Hugh, Ημίψηλο, Γκρίζος Λύκος και Ημισέληνος, Οδυσσέας, Αθήνα 1999.
 73. Quataert D., Social disintegration and popular resistance in the Ottoman Empire, 1881-1908: reactions to European economic penetration, New York 1983 [N. Κτήριο Φιλοσοφικής (401) HC492.Q37 1983].
 74. Ρόντινσον Μαξίμ, Οι Άραβες, Θεμέλιο, Αθήνα 1980 (DS36.7.R62 1980).
 75. Ρόντινσον Μαξίμ, Ισλάμ και Καπιταλισμός, Κάλβος, Αθήνα 1980 (BP173.75.R616 1980).
 76. Roux, Jean-Paul, Η ιστορία των Τούρκων : 2000 χρόνια από τον Ειρηνικό ως τη Μεσόγειο, [Αθήνα] : Γκοβόστης, c1998
 77. Roy, Olivier, Turkey today : a European country?, London : Anthem Press, 2005
 78. Saeed Javid, Islam and Modernization. A Comparative Analysis of Pakistan, Egypt and Turkey, Praeger, Westport, Connecticut-London 1994.
 79. Said E., Οριενταλισμός, Αθήνα 1996 (DS12.S2416 1996).
 80. Σελαχβαρζί Χρυσόστομος, Ισλάμ και ανθρώπινα δικαιώματα, Εκδόσεις Δορκάς, Αθήνα 2000.
 81. Shankland, David, The Alevi in Turkey: the emergence of a secular Islamic tradition, New York : RoutledgeCurzon, 2003
 82. Σκοπετεά Έλλη, Η δύση της Ανατολής : εικόνες από το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, Αθήνα : Γνώση, 1992
 83. Smith A. D., The Ethnic Origin of Nations, Οξφόρδη 1989 (JC311.S536 1987).
 84. Nationalism and Modernism, Λονδίνο-Νέα Υόρκη 1998 (JC311.S5388 1998).

-
85. Εθνική ταυτότητα, μετάφραση Έυη Πέππα, Οδυσσεάς, Αθήνα 2000 (JC311.S53816 2000)
 86. Stoianovich T., *Balkan Worlds: the first and last Europe*, Νέα Υόρκη 1994 (DR23.S758 1994).
 87. Tapper Richard, *Islam in modern Turkey: religion, politics, and literature in a secular state*, I.B. Tauris; New York, NY: Distributed by St Martin's Press, London - New York 1991.
 88. Tibi Bassam, *The challenge of fundamentalism: political Islam and the new world disorder*, University of California Press, Berkeley 1998.
 89. Tibi Bassam, *Conflict and war in the Middle East: from interstate war to new security*, Basingstoke: Macmillan, 1998.
 90. Todorova Maria, *Βαλκάνια: η Δυτική φαντασίωση, πρόλογος-επιμέλεια Πασχάλης Κιτρομηλίδης, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 2000.*
 91. Toprak, Binnaz, *Islam and political development in Turkey*, Leiden : Brill, 1981.[N. Κτήριο Φιλοσοφικής(401) BP63.T8T66 1981]
 92. Turam, Berna, *Between Islam and the state: the politics of engagement*, Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2007.
 93. White, Paul J., Jongerden, Joost, *Turkey's Alevi enigma: a comprehensive overview*, Leiden: Brill, 2003.
 94. Youssef, Michael, *Revolt against modernity : Muslim zealots and the west*, Leiden : E.J. Brill, 1985 [Κτήριο Θεολ. Σχολής(1ος όρ, BP60.Y68 1985]

Οργάνωση θεματική των μαθημάτων

1^ο ΜΑΘΗΜΑ: -

Προσδιορισμός των όρων «Τούρκοι», «Τουρκία», «Τουρκισμός»: συσχέτιση με τις έννοιες «Ισλάμ», «Ευρώπη», «Ευρωπαϊκός», «Δύση», «Ανατολή» (Orient). Η ιστορική συγκρότηση λόγων (discourse) κυριαρχίας: «Οριενταλισμός» (Orientalism, Edward Said) και «Βαλκανισμός» (Balkanism, Maria Todorova).

- Εισαγωγή στις έννοιες «φυλή» (race), «έθνος» (nation), «εθνότητα» (ethnie), «εθνοτική ομάδα» (ethnic group), εθνικότητα (ethnicity), «εθνικισμός» (nationalism), «εθνικό κίνημα» (national movement). Γαλλικός Διαφωτισμός και Γερμανικός Ρομαντισμός: οι θεωρητικές και πολιτικές προϋποθέσεις ορισμού του «έθνους». Σχέσεις κράτους και Ισλάμ: το πρόβλημα της διάκρισης της πολιτικής από τη θρησκευτική εξουσία. Το πρόβλημα της εθνικής ταυτότητας στο Ισλάμ.

Anderson B., Φαντασιακές Κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού, Αθήνα 1997.

Βατικιώτης Π. Γ., Ισλάμ και Κράτος, μτφ. Γ. Γουλιμή, Δ. Αντωνίου, Εκδόσεις Παπαζήση – Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, Αθήνα 2000², σ.15-65.

Esposito John L.(ed), The Oxford history of Islam, Oxford University Press, New York 1999. 305-345.

Gellner E., Έθνη και Εθνικισμός, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1992.

Λέκκας Π., Η εθνικιστική ιδεολογία: πέντε προϋποθέσεις εργασίας στην ιστορική κοινωνιολογία, Μνήμων, Αθήνα 1992.

Said E., Οριενταλισμός, Νεφέλη, Αθήνα 1996 (DS12.S2416 1996).

Todorova Maria, Βαλκάνια: η Δυτική φαντασίωση, πρόλογος-επιμέλεια Πασχάλης Κιτρομηλίδης, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 2000.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: Τουρκία, Τούρκοι, Τουρκισμός, Ισλάμ, Ευρώπη, Δύση, Ανατολή, Οριενταλισμός, Βαλκανισμός, έθνος, φυλή, εθνοτική ομάδα, εθνικότητα, εθνικισμός, εθνικό κίνημα.

2^ο ΜΑΘΗΜΑ: -

Ιστορική επέκταση του Ισλάμ. Οι μεγάλες ισλαμικές αυτοκρατορίες: από τους Άραβες στους Τούρκους (Ομμεϊάδες, Αββασίδες, Σαφαβίδες, Φατιμίδες – Οθωμανοί, Μαυριτανοί, Τάρταροι, Μογγόλοι). Η μεγάλη ευρωπαϊκή προέλαση. Σχέσεις μεταξύ Δύσης και Ισλάμ: από την γνώση της Δύσης στη δυτικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό.

Braudel Fernand, Γραμματική των Πολιτισμών, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2001, 96-160.

Barkey Karen, von Hagen Mark, After Empire: Multiethnic Societies and Nation-Building: The Soviet Union and the Russian, Ottoman, and Habsburg Empires, Westview Press; 1997.

Lewis Bernard, Pace Enzo, Magister Sandro, Το Ισλαμικό Αίνιγμα.

Λαϊκοποίηση και Νεοτερικότητα στον Ισλαμικό Κόσμο, Λεβιάθαν, Αθήνα 1992, σ.15-55.

Lewis Bernard, Islam and the West, Oxford University Press, New York 1993.

Lewis Bernard, Cultures in conflict: Christians, Muslims, and Jews in the age of discovery, Oxford University Press, New York, 1995.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: τζιχάντ, εκδυτικισμός, εκσυγχρονισμός

3^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Η Γαλλική επανάσταση (1789) και Ναπολεόντειοι πόλεμοι: το πρώτο κύμα εθνικών κινημάτων στα Βαλκάνια. Η διαδικασία διάλυσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Οθωμανισμός, Πανισλαμισμός, Παντουρκισμός, Παντουρανισμός, Τουρκικός Εθνικισμός). Σχέσεις Αράβων και Οθωμανών

στην εποχή της παρακμής: ο Αραβισμός ως απάντηση στον εκτουρκισμό.
Από την αποικιοκρατία στα εθνικά κράτη.

Esposito John L.(ed), The Oxford history of Islam, Oxford University Press,
New York 1999, σ.549-599.

Jelavich, Barbara, History of the Balkans, v.2, Cambridge University Press,
Cambridge-New York 1983 (DR36.J37 1983).

Kayali Hasan, Arabs and Young Turks. Ottomanism, Arabism, and Islamism
in the Ottoman Empire, 1908-1918, University of California Press, Berkeley-
Los Angeles-London 1997.

Roulton Hugh, Ημίψηλο, Γκρίζος Λύκος και Ημισέληνος, Οδυσσέας, Αθήνα
1999, σ.52-116.

Φροντιστηριακή ώρα:

Οθωμανισμός, Τανζιμάτ (Οθωμανικές μεταρρυθμίσεις), Πανισλαμισμός,
Παντουρκισμός, Παντουρανισμός, Τουρκικός Εθνικισμός. Συγκριτική
παρουσίαση Αράβων και Οθωμανών απέναντι στα προβλήματα της
νεοτερικότητας.

4^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Η εγκαθίδρυση του κεμαλικού καθεστώτος: από το Χαλιφάτο στη
«Δημοκρατία». Από το Κεμαλικό μονοκομματικό κράτος (1924-1945) στην
κυριαρχία του Δημοκρατικού κόμματος του Από τον κεμαλικό εθνικισμό
(Μεσοπόλεμος) στο φάντασμα του ακροδεξιού Παντουρκισμού (δεκαετία του
1960). Παντουρκισμός και Ισλάμ.

Berkes N., The development of secularism in Turkey, Hurst & Company,
London 1998.

Lewis B., The Emergence of modern Turkey, Οξφόρδη 1960 [N. Κτήριο
Φιλοσοφικής (401) DR583.L49 1968].

Roulton Hugh, Ημίψηλο, Γκρίζος Λύκος και Ημισέληνος, Οδυσσέας, Αθήνα
1999, σ.117-212.

Φροντιστηριακή ώρα:

Τουρκικός Εθνικισμός, Παντουρκισμός, τουρκική ακροδεξιά.

5^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Η αναβίωση του Ισλάμ στην Τουρκία (δεκαετία του 1970). Το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1980 και η τουρκο-ισλαμική σύνθεση. Από το Κόμμα της Ευημερία του Necmettin Erbakan στο Κόμμα Ανάπτυξης και Δικαιοσύνης του Recep Tayyip Erdoğan: «ισλαμική» κοινωνία των πολιτών ή ισλαμικός φονταμενταλισμός;

Μάξης Ιωάννης Θ., Μυστικά Ισλαμικά Τάγματα και πολιτικο-οικονομικό Ισλάμ στη σύγχρονη Τουρκία, Προσκήνιο, Αθήνα 2000.

Norton A. R. (ed.), Civil Society in the Middle East, E.J.Brill, Leiden, The Netherlands 1996, τόμ. Β΄, 17-43, 87-118.

Roulton Hugh, Ημίψηλο, Γκρίζος Λύκος και Ημισέληνος, Οδυσσέας, Αθήνα 1999, σ.213-354.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: «τουρκο-ισλαμική σύνθεση», φονταμενταλισμός, μπεκτασισμός, αλεβιτισμός.

6^ο ΜΑΘΗΜΑ: Το Κουρδικό πρόβλημα στην Τουρκία:

Jwaideh, Wadie, The Kurdish national movement: its origins and development, Syracuse, N.Y.: Syracuse University Press, 2006.

Natali, Denise, The Kurds and the state: evolving national identity in Iraq, Turkey, and Iran, Syracuse, N.Y.: Syracuse University Press, 2005.

Özoglu, Hakan, Kurdish notables and the Ottoman state: evolving identities, competing loyalties, and shifting boundaries, Albany: State University of New York Press, 2004.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: Κούρδοι, Κουρδιστάν, Κουρδικό πρόβλημα.

7^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Μπεκτασήδες και Αλεβίτες: οι σχέσεις τους με το ριζοσπαστικό ισλάμ (δεκαετίες 1980 και 1990). Η αναβίωση των ισλαμικών θρησκευτικών αδελφοτήτων στην Τουρκία, των Tarikat (Naksibendi, Nurcu, Suleimanci, Fethullahci)

Αλατζάς, Ιωάννης Α., Η αλεβιτική-μπεκτασική ταυτότητα στη σύγχρονη Τουρκία και οι πολιτικές προεκτάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα, Θεσσαλονίκη : Βάνιας, 1999

Hülya Küçük, The role of the Bektashis in Turkey's national struggle, Leiden : Brill, 2002.

Shankland, David, Ισλάμ και κοινωνία στην Τουρκία, Αθήνα : Κριτική, 2003

Shankland, David, The Alevis in Turkey: the emergence of a secular Islamic tradition, New York: RoutledgeCurzon, 2003.

Φροντιστηριακή ώρα:

Σιίτικό Ισλάμ, Αλεβήδες, Αλαουΐδες

8^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Ο ρόλος του στρατού στην τουρκική κοινωνία και ανάλυση των τριών διαδοχικών πραξικοπημάτων (1960, 1971, 1980)

Καραμπελιάς, Γεράσιμος Ν., Ο ρόλος των ενόπλων δυνάμεων στην πολιτική ζωή της Τουρκίας και της Ελλάδας: συγκριτική ανάλυση των μεταπολεμικών στρατιωτικών επεμβάσεων 1945-1980, Αθήνα : Γόρδιος, c1998

Murphey, Rhoads, Ottoman warfare, 1500-1700, London: UCL Press, c1999

Ντόκος, Θάνος Π., Ο γεωστρατηγικός ρόλος της Τουρκίας, Αθήνα : Τουρίκης, c2001

Altınay, Ayşe Gül, The myth of the military nation: militarism, gender, and education in Turkey, New York: Palgrave Macmillan, 2004

Φροντιστηριακή ώρα:

Στρατός, «Βαθύ κράτος», πραξικοπήματα

9^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Τουρκικός Εθνικισμός και Τουρκική Εξωτερική πολιτική σε σχέση με τον αραβικό και περσικό κόσμο. Πολιτικές εξελίξεις στη Μέση Ανατολή κατά τον 20ο αιώνα και επιδράσεις στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας: Αραβισμός ή Αραβικός Εθνικισμός: μουσουλμανικός πρωτοεθνικισμός και εκκόλαψη της αραβικής εθνικής ιδεολογίας. Από τις πρώτες οργανώσεις της αραβικής εξέγερσης (1908-1920) στην κυριαρχία του νασσερισμού (1958-1970). Από την κατάρρευση του αραβικού εθνικισμού (πόλεμος 1967) στην ιρανική επανάσταση (1979): η επώαση του ισλαμικού φονταμενταλισμού. Σουνιτική εκδοχή (Σαουδική Αραβία) και Σιϊτική εκδοχή (Ιράν)

Kerel Gilles, Η επιστροφή του Θεού : - ισλαμικά, χριστιανικά, εβραϊκά κινήματα στην επανάκτηση του κόσμου, μετάφραση από τα γαλλικά, Γεώργιος Εμμ. Φασουλάκης, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1992 (BL238.K4616 1992).

Kerel Gilles, Τζιχάντ. Ο Ιερός Πόλεμος, Καστανιώτης, Αθήνα 2001.

Ρόντινσον Μαξίμ, Οι Άραβες, Θεμέλιο, Αθήνα 1980, σ.88-110.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: ισλαμικός φονταμενταλισμός

10^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και η Τουρκία. Διεθνοπολιτικές εξελίξεις

Kerel Gilles, Τζιχάντ. Ο Ιερός Πόλεμος, Καστανιώτης, Αθήνα 2001, σ.319-496.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: ισλαμικός φονταμενταλισμός

11^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Ισλάμ και Τουρκισμός στον Καύκασο και στην Κεντρική Ασία: ο Παντουρκισμός σήμερα.

Esposito John L. (ed), *The Oxford history of Islam*, Oxford University Press, New York 1999, σ.433-473.

Haghayeghi Mehrdad, *Islam and politics in Central Asia*, St. Martin's Press, Νέα Υόρκη 1995

Poliakov Sergei P., *Everyday Islam: religion and tradition in Soviet Central Asia*, Armonk, M.E. Sharpe, Νέα Υόρκη c1992

Φροντιστηριακή ώρα:

Ανάλυση όρων: Ισλάμ και κομμουνισμός.

12^ο ΜΑΘΗΜΑ:

Ανάλυση του φαινομένου του Ισλαμικού φονταμενταλισμού μετά την 11η Σεπτεμβρίου: επιδράσεις στην εσωτερική πολιτική ζωή της Τουρκίας.

Kerel Gilles, *Η επιστροφή του Θεού: ισλαμικά, χριστιανικά, εβραϊκά κινήματα στην επανάκτηση του κόσμου, μετάφραση από τα γαλλικά, Γεώργιος Εμμ. Φασουλάκης, Νέα Σύννορα, Αθήνα 1992.*

Μπάρμπερ Μπέντζαμιν, *Ο κόσμος των Μας κόντρα στους Τζιχάντ: η παγκοσμιοποίηση και ο φονταμενταλισμός εχθροί της δημοκρατίας και της ελευθερίας, μετάφραση από τα αγγλικά Άγγελος Φιλιππάτος, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2001.*

Tibi Bassam, *The challenge of fundamentalism: political Islam and the new world disorder*, University of California Press, Berkeley 1998.

Φροντιστηριακή ώρα:

Ισλάμ και «παγκοσμιοποίηση».